

מסורת הש"ס

- (א) [לקמן כט: ז. נח.];
- (ב) [לקמן יט. א. א] לקמן כב:
- (ג) כ. ערות פ"ה מ"ה;
- (ד) [לקמן כה. א.] [על ח:];
- לקמן כד. כ. כה. א. (א) לקמן
- עט: קט"ו. (א) כ"ה בדפוס,
- (ב) רש"ל מ"ח.

גליון הש"ס

גמ' א"ל אב"י לרב יוסף
הא דר"י דשמואל היא.
עירובין דף ז ע"א ד' פה.
ע"א כמות ד' י ע"ב:

הגהות הב"ח

(א) גמ' א"ר מאיר קמית
לא ה"י קאמינא ר' מאיר
ו'ו' רובן גמולא:
(ב) רש"י ד"ה עשה ו'ו'
מתני' היא. "ב' דף ז
ע"א: (א) ד"ה ר' מאיר
ו'ו' פירקין דף יט ע"א
דלמא מנח טומיה דרב
פסא ומימי: (ד) תוס'
ד"ה וה"י ו'ו' ומת נכרות
חוללת: (ה) ד"ה משום ו'ו'
בטיל מות יבמין יא מת
איך דדרש כ"ל להגיה:

מוסף רש"י

מאמר קונה קנין גמור.
לעשות ארוסה גמורה
(לקמן נח: ושניה. אשמו
של שני (לקמן טו:). הרי
אלו חולצות ולא
מתייבמות. מפרש טעמא
בגמרא משום זיקה, דכיון
דמרוויחו זיקתן להאי
ולסאי, קמא דמיבס פגע
באחות זיקתו דהוי
כאשתו (לקמן כו:). מתני'
בתי משני אחין נפלו
(לקמן כו:). ר"ג אומר.
אין זיקתה אפסרת את זו,
דל"ג סובר אין זיקה
לומר לא אלימא זיקה
הלך אתם מראנה
מראנה. ותמיש גדולה,
ואם לאו תמתין קטנה
אלו, עד שתגדיל. ויהיו
נשואים גמורין. ותצא
הלזו משום אחות
אשה. אלא מיתלך לגדולה
לא. דפסל את הקטנה עליו
משום אחות מלטה (לקמן
סס.)

ביצד פרק שני יבמות

יח.

עין משפט
גר מצוה

ד א טוש"ע א"ע סימן
קעג סוף יב:

תוספות ישנים

ל"בא מסייע ליה יבמתו
שמתה כ"י אע"ג דלפניו
מנח"ל ביה מ"מ מימי שפיר
דהלכה ק' משום דהוי
מחלוקת ואח"כ סתם א"י
מימי מהכא דלפניו לאמר
ובתה לא פקעה ליה זיקה
דכ"ה לא איירי מתאי כלל:
ואי אמרת יש זיקה הוה
זרת אשת אחיו שלל היה
בעלמו בויקה. וא"ת ומאי
קא מימי הלא דרש' דאכ"ה
מנח"ל דכ"ה אין זיקה. וי"ל
דה"כ פירך א"כ דלפני
למ"ד יש זיקה לאמר מתה
פקעה לה זיקה שפיר
דלמאי דף אפי' למ"ד יש
זיקה. אלא כיון דאמרת
דמיתה לא פקעה לה זיקה
ואין לנו לחלק בין מתה היא
למת הוא כיון שהזיקה
מוקף כ"כ דמיתה לא
פקעה לה: לאפוקי מב"ש.
וא"ת למה לי הא דיעוין
בד"ש בתקום ב"ה אינה
משנה וי"ל דאמרת דכ"ה
לאפוקי משום דאכ"ה סביר
כאשת ברימא (לקמן נא:)
וא"ת לקמן נמי אמרין
לאפוקי מב"ש וי"ל דלא ליה
הכא מבטלה טעמא דעבד
בה מאמר ולא הוה אמנה
ה"ה דלפניו דלא עבד בה
מאמר: אדמייבם חד מיית
איך וקא מבטלה מות
ביתו. וא"ת ולחלוך ברימא
והדר לייבס דאי לא מיית
איך לייבס דאי מיית לחלוך
האי וי"ל דגורין דלמא
מייבס ברימא:

והאי דקתני מאמר לאפוקי מב"ש. תימה דמה לר"י למיתני בשני
מקומות לאפוקי מב"ש דלקמן כפ' ד' אחין (דף ז.) גזי ג'
אחים שנים מהן נשואים שתי אחיות כו' קתני נמי עשה בה מאמר
ומת (ה) חוללת ולא מתיבמת וקאמר רב אשי בגמ' דה"ה אע"ג דלא
עשה בה מאמר דיש זיקה והא

דקתני מאמר לאפוקי מב"ש וי"ל
דאי לאו משנה יתירה הוה דייקתן
ממתני' כפשטה דמשמע דוקא עשה
בה מאמר ורב דלמך אין זיקה סבר
דמסבירא ה"ה דיש זיקה ואי לאו
משנה יתירה הוה אמר' דנקט עשה
בה מאמר לאפוקי מב"ש:

הא מני ר"מ. דקתני צסיפא דברי
ר"מ לעיל דפירך ממתני' ה"מ
לשניי נמי הא מני רבי מאיר
אלא דניחא ליה לתרוצי סתמא
דמתני' כוותיה:

הנ"י מתרי בתי קאתיין. הלשון
מגומגם דמשמע דלפסך
להס להיות מצית אחד ולא ה"ל
למימר טפי אלא ואי אין זיקה האי
לייבס חדא כו':

משום דקסבר אסור לבטל
מצות יבמין. הא דלא
כר"ע דלרבי עקיבא כי חלק נמי
בטיל מצות יבמין (א) (ב) (מדאידך)
דדרש בפרק החולץ (לקמן מד. ושם)
צית חלוך הכתוב קראו ציתו
ומדאורייתא אחות חלוזה היא
כאחות אשה:

דלמא אדמייבם חד מיית איך
כו'. וא"ת הא רבנן
למיתה לא חשו דלית להו שמתקנין לו
אשה אחרת שמא תמות אשתו (יומא
ג.) ור"מ גופיה לא חייש לשמא יבקע
הגוד ולא לשמא ימות בפרק כל הטע
(גיטין דף קכ. ושם) וי"ל דלאלתר דוקא
לא חייש אלז הכא פעמים שמאחר
זמן גדול מלחלוך ומליבס אחר חצרו
ובזמן מרובה חיישין שמא ימות לכ"ע
ואע"ג דלרבי מדמה שמא מת לשמא
ימות ולשמא מת לא חייש ר"מ אפי'
לזמן מרובה דתנן (שם) צת ישראל
הנשואה לכהן והלך בעלה למדינת
הים אוכלת בתרומה בחוקת שהוא
קיים ושמתין אחיא כלזיי דמשמע
דקבלה מיניה אפי' לא מדמי להו
לגמרי אלא שמא ימות לאלתר לשמא
מת לזמן מרובה דעד דלא לגמרי
מדמי דהא לר' יהודה דחייש לשמא
ימות לאלתר אי הוה חייש נמי
לשמא מת לאלתר א"כ אשם כהן
שיצא בעלה מפתח ציתו לא תאכל
בתרומה אלא כשרואה בעלה צנייה
חי וא"ת וליחלוך חד והדר לייבס איך

באחוסה אין. דלפי' כנוסה שמתה מותר באחוסה: עשה בה מאמר.
מתני' היא (ב) מהלך חללה. נכרית: יבומי לא מייבמה. דהו"ל זרת
ערוה בזיקה שכשנפלה לפני אחיו קודם מותו ומוקפה לו נעשית זרה
לאשתו בזיקה והו"ל השתא הך נכרית לגביה זרת ערוה בשביל זיקה
שהיתה לאחין זה: מדכ"ש. צפ' ד'

אחין (לקמן ד' כט.) צ"ש אומרים אשתו
עמו והלו תאלא משום אחות אשה כו':
קנין גמור. ומיהו זרת ערוה ומיפטור
חף מן החליצה קמ"ל: עד שגודל לו
אח ומת. אומו שני ולו אשה אחרת
ונפלו שמייהן לפני הגודל: בזיקה.
שמזיקה לשני לפני מותו ונעשית זרה
לאשתו: ר"מ היא. ר"מ קאמר לה

להך ברימא צפירקין (א) דלמך תניח
כוותיה דרב אלא ומימי לה להך
מתניתא וקתני סיפא דברי ר"מ:
ומה הנשואין שפי האחיות. ונפלו
שתייהן יחד לפני האחין: ולא
מתיבמות. משום דמרוויחו זיקתי
ליה להאי ומרוויחו זיקתי ליה להאי
ואי נסיב חד חדא (א) [קא] פגע באחות
זקוקתו: מסרי צפי. משני אחין
נפלו: לעולם אין זיקה. והא דקאמר
לא מתיבמות משום דאסור לבטל
מצות יבמין ואי אמרת לייבס האי חדא
דלמא מיית איך אח ולא מייבס
לאיך ונפקא מהאי משום אחות אשה
מחליצה ומייבוס הלכך אמרין ליה
לקמא חלוך דאי נמי מיית איך דר
האי חלוך וחלוך לה ומדינא לבתר
חליצה דקמא מני איך לייבומי דהשתא
מיקיימא מצות יבמין צמרוויחו
אלא גזירה דלמא אחי לייבומי
צרישא: ואי אין זיקה. דלית ליה
איסור זיקה מיבטל מצות יבמין ולא
איכנס לן דמאן דלית ליה איסור זיקה
לא חייש נמי לבטול מצות יבמין: דהא
ר"ג דשמעיון ליה אין זיקה. צפ' ר"ג

(לקמן דף נב.) שמעיון ליה נמי דלמך
מותר לבטל מצות יבמין בפרק צ"ש
(לקמן קט:). דסנן ר"ג אומר כו'. שני אחין
נשואין שתי אחיות אחת גדולה ואחת
קטנה ומת בעלה של גדולה ונפלה
לפני בעל הקטנה מלמדים את הקטנה
למאן צבעלה ולעקור נשואיה כדי
לייבס את זו שזיקתה של זו חמורה
לאסור הקטנה עליו שלא הוי נשואיה
גמורים שמא תמאן ולכך לא תוציא
את זו משום אחות אשה: ר"ג אומר
אם מיאנה מיאנה. ותמיבס הגדולה
ואם לאו תמתין גדולה עד שתגדיל
קטנה ויצעול ויהיו קידושין גמורין
ותאלא גדולה משום אחות אשה. אלמא
אין זיקה מדשרי קטנה עליה ומותר
לבטל מצות יבמין ולר"מ נמי אי

סבר אין זיקה לימא נמי מותר לבטל מצות יבמין:
אזרי"מ קמית. נהי נמי בזיקה סבירא להו כי הדדי צביטול יבמין
פליגי: אפילו נספיקא. כי ה"ה דלעיל דמייבס חד מיית איך ורבן
גמליאל אפי' היכא דודאי צטלה כגון הכא דתמתין עד שתגדיל לא
חייש: הא דרב יהודה. דלמך לעיל אסור באמה דיש זיקה: דשמואל
היא. משמיה דשמואל רביה שמיע ליה ולא מרב דהוה נמי רביה:
שומרת

דמו ליכא למיחש צביטול יבמין וי"ל דגורין דלמא אחי לייבס
צרישא ורביצין פי' משום דבשעת נפילה לא חזו מרוויחו כל זמן
שלא חלוך לאחת וקשיא לפירושו דלוחה שנפלה תחילה תשתרי כי
חלוך לשניה דהוה לה יבמה שהותרה ונאסרה דתחזור להמירה
הראשון: מ"אנה מ"אנה ואם ר"א תמתין עד שתגדיל.
ופי' דקונטרס תמתין גדולה עד שתגדיל הקטנה ואין הלשון
משמע כן דלא הוה ליה למימר הלוו אלא ותאלא משום אחות
אשה הואיל דתמתין נמי אגדולה קאי אלא נראה דתמתין:
אין זיקה דמכוער הדבר כיון דבהאי ציאה לא מיפטרה גדולה:
שומרת